

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДОКЛАД

от Красимир Вълчев – министър на образованието и науката

Относно: *Проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на актуализирани национални научни програми*

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

На основание чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация предлагам на Вашето внимание проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на актуализирани национални научни програми (ННП).

През 2018 г. с Решение № 577 и Решение № 568 на Министерския съвет са одобрени 12 национални научни програми в приоритетни области. Чрез програмите се постигат качествени научни резултати в полза на икономиката и обществото, създава се критична маса от учени за работа по обществени предизвикателства, както и се привличат млади учени за кариера в областта на науката за създаване на ново поколение висококвалифицирани специалисти. Това допринася за преодоляване на фрагментацията в научноизследователската система, консолидиране на научноизследователския потенциал и споделено използване на изградена инфраструктура.

В рамките на отделните програми се извършват изследвания на климата, водните ресурси, бедствията, културно-историческото наследство, цифровите технологии и технологиите за електронно здравеопазване, изследвания в областта на здравословните храни и биотехнологиите, за нисковъглеродни енергийни източници и др. Програмите се изпълняват за период между две и пет години. Постигнатите на този етап резултати са: разработени

тематични бази данни и модели на карти, свързани с опасни геоложки явления в областта на околната среда, изградени информационни системи, регистри и софтуерни инструменти в областта на квалификацията и оценяването на педагогическите специалисти, създадени алгоритми за изследвания на качеството на биопродукцията на ценни видове лечебни растения и оценка на биологично-базирани продукти и храни. Извършени са теренни и архивни проучвания и са разработени научноизследователски и образователни програми в областта на културно-историческото наследство, както и методики за теренно проучване на туристическото търсене на съществуващите и класифицираните културно-туристически атракции за нуждите на културния туризъм. Разработен е компютърен модел за изграждане на модул на семантична оперативна съвместимост на компоненти на системите за електронно здравеопазване и е изградена система за изпращане на бързи известия, интегрирана с болничната информационна система (БИС), като автоматизирано се извлича възможно максималният набор от данни за пациентите и лекарите. Осигурени са автоматизирани системи за извършване на NAT диагностика на дарената кръв в трансфузионната система на Република България. Резултат от ННП са и научни публикации в международни бази данни и регистрирани патенти. По програмата „Млади учени и постдокторанти“ чрез предоставяне на допълнителни възнаграждения са подкрепени около 2000 млади учени и постдокторанти от 17 висши училища и научни организации на база постигната висока интензивност на научната продукция през последните 3 години.

В изпълнение на заложената в Националната стратегия за развитие на научните изследвания 2017 - 2030 г. дейност за повишаване отговорността на науката към обществото и информираността му за резултатите от научните изследвания и за научните аспекти на актуални проблеми е разработен специфичен Механизъм за възлагането и изпълнението на научни консултации от Българската академия на науките (БАН) на неотложно възникнали потребности или проблеми от национално или регионално значение. В изпълнение на Механизма постъпват редица заявки в различни области от министерства, ведомства и организации, по които БАН изготвя становища и експертизи. Предвид по-големия размер на необходимите средства за част от заявените експертизи тяхното изпълнение е целесъобразно да се осъществи през други инструменти, един от които са ННП. Пример за това са постъпили заявки от Министерството на енергетиката и Министерството на околната среда и водите (МОСВ), които ще се изпълнят по ННП „Опазване на околната среда и намаляване на риска от неблагоприятни явления и природни бедствия“ с координатор БАН. По една от заявените дейности от МОСВ, свързана с прилагане изискванията на природозащитните директиви - Директива 92/43/ЕИО и Директива 2009/147/ЕО в областта на биоразнообразието и околната среда в България по отношение разработването на специфични цели за защитени зони от мрежата Натура 2000, е необходимо финансиране на стойност 323 179 лв. Това налага

включване на допълнителен работен пакет в програмата със съответното завишаване на одобрения ѝ бюджет.

Актуализация се налага и по отношение удължаване със срок до една година изпълнението на 9 ННП, както следва:

- ННП „Информационни и комуникационни технологии за единен цифров пазар в науката, образованието и сигурността“ (ИКТв НОС);
- ННП „Нисковъглеродна енергия за транспорта и бита“ (ЕПЛЮС);
- ННП „Опазване на околната среда и намаляване на риска от неблагоприятни явления и природни бедствия“;
- ННП „Здравословни храни за силна биоикономика и качество на живот“;
- ННП „Културно-историческо наследство, национална памет и обществено развитие“ (КИННПОР);
- ННП „Електронно здравеопазване в България“ (е-здраве);
- ННП „Репродуктивните биотехнологии в животновъдството в България“ (РЕПРОБИОТЕХ);
- ННП „Млади учени и постдокторанти“;
- ННП „Иновативни нискотоксични биологично-активни средства за прецизна медицина (БиоАктивМед).

Това произтича от необходимото технологично време за сформирание на консорциумите, изпълняващи програмите, и факта, че споразуменията между МОН и водещите организации за изпълнение на програмите са сключват в края на съответната финансова година.

Тази актуализация ще бъде използвана и като възможност за прецизиране на част от заложените в програмите индикатори предвид невъзможност за тяхното максимално постигане поради усложнената епидемиологична обстановка, свързана с COVID-19.

Предложеният проект на акт не следва да окаже въздействие върху държавния бюджет, което е видно от приложената финансова обосновка съгласно приложение № 2, т. 2 към чл. 35, ал. 1, т. 4, б. „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

С проекта на акт не се транспонира европейско законодателство, поради което не се налага изготвяне на справка за съответствие с европейското право съгласно чл. 35, ал. 2, т. 5 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Проектът на Решение на Министерския съвет за актуализиране на националните научни програми беше публикуван на основание чл. 85, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация на интернет страницата на Министерството на образованието и науката и на Портала за обществени консултации на Министерския съвет, като получените бележки и коментари са взети под внимание.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

Предвид гореизложеното и на основание чл. 8, ал. 3 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация предлагам на Министерския съвет да приеме проект на Решение за актуализиране на националните научни програми.

КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ

Министър на образованието и науката

